

* Piše se, da misli ban Jelačić izdati spominke iz ogerske vojske.

* V Pragi ima začeti izhajati nov časopis za šolsko mladost, v kterega bi učenci iz vsih gimnazij na Češkem pesme in prozo pošiljali.

* Českí pisatelj Doucha je bil naprošen, da bi spisal pristavek k literaturi česki od Jungmana. Ravno ti pisatelj zdeluje fraseologiški česko-nemški slovník, v kteri namen mu je treba vse česke knjige veroučne, slasti sveto pismo, knjige pravniškega, zgodovinskega zapopadka itd. skerbno prebrati. Da tako delo nekoliko let potrebuje, se samo po sebi vé. Prestavil je tudi Doucha neko igro Shakespeara.

* „Pohladi“ naznanijo žalostno novico, da bodo morali konec mesca augusta nehati vsak teden izhajati, ako se jih ne usmili kak kapitalist, da bi za nje 2500 gold. tiskarne kaucije založil; potem bi v zvezkih le vsake kvatre enkrat na svitlo prišle.

* Literarno društvo v Lvovu je nedavno razpisalo darilo za najbolje igro. Lvovski časopis „Telegraf“ naznani, da je že 18 iger dospelo od znanih izvrstnih poljskih pisateljev.

* Marljivi poljski pisatelj grof Rewuski je izdal delo pod naslovom: „Adam Śmigielski, starosta Hnezdenski“.

* V Poznanju je une dni prišel iz tiska 2. del: „Historyi powszechnej dla uczacej sie mlodzieży“ (občna zgodovina za šolsko mladost) od Kazimira Błociszewskiego. Tretji del se že tiska.

* Profesor Sieročinsky je oglašil delo v poljskem jeziku pod naslovom: „Poglad hystoryczny i krytyczny na pisownie polska“ (zgodovinski in kritični pogled na poljsko slovstvo) od leta 1808 do naše dóbe.

* Gosp. Jarošević pripravlja drugo izdanje svojih imenitnih: „Obrazov Litwi“ v poljskem jeziku.

* J. Skrabek je Kraševskega delo „Kouzelná sviťilna“ v česko prestavil, ki bo skorej na svitlo prišlo.

* Petrograški knjigar Wolf izdaje zlo drago delo pod naslovom: „Monumenta Regum Poloniae Cracoviensis“ (Krakovski spominki poljskih kraljev). To delo bo imelo 24 izvrstnih slik iz poljske dogodivščine. Pervi zvezek, ki je v vse bolj imenitne knjigarnice poslan, obseže: 1) velko Krakovsko cerkev (od znotraj), 2) cerkvico (kapelo) Sigmundovo, 3) grobni spominek Ivana III., 4) grobni spominek Konstancie, sopruge Sigmunda III. Celó delo bo obseglo 6 zvezkov.

* V Petrogradu pride na svitlo: „Pieknó natury“ (Kras nature) v dvéh delih od Libelta.

* V Petrogradu je izšlo nedavno izvrstno delo v ruskem jeziku pod naslovom: „Opit obcesravnitelnoj gramatiki ruskago jazika“ (Vprašanje o občnej gramatiki ruskega jezika). To delo pretresovavci močno hvalijo. Priporočimo ga vsim, ki se hočejo z ruskim jezikom soznaiti. Ravno tako je tudi ondi prišlo na svitlo veliko delo: „Opit oblastnago Velikoruskago Slovara“. Oboje je izdala ruska carska znanstvena akademija.

* Kipar Petrović je zgotovil za narodni muzeum v Peštu kip glasovitega madjarskega pesnika Kišfaludi-Šandorja in ga na Dunaji na ogled postavil.

* Gospod Lurin izdaja v Tesinu romansko gramatiko.

* Bulgarske „novine“ v Carigradu so nehale izhajati.

* 6. t. m. na večer je umerl slavni mož Franc Ladislav Čelakovsky. Čelakovsky se smé šteti med perve česke pisatelje. Bil je učen, marljiv, natora ga je obdarovala z obilnim umom. — Rojen je bil 7. marca 1794 v Strakonici, njegov oče je bil tesar. V letih 1834 in 1835 je bil vrednik Pražskih novin in Česke Včele, in profesor českega jezika in slovstva na praškem vseučilišču. Od leta 1835 je bil bibliotekar na knjiž-

nici kneza Kinskega, je živel v pesništvu in jezikoslovstvu; v letu 1843 je bil v Brezlavo poklican za profesorja slovanskega jezikoslovstva. 1848 se verne v Prago in postane profesor ravno tega predmeta v Pragi; s politiko se ni pečal. Bil je pesnik in prozaist, v narodnem pesništvu je bil posebno izvrsten, kakor kaže njegova „Ruže stolista“. Med prozaiškimi deli je posebno opomina vredna knjiga „Pregovorov slovanskih“. Delal je tudi več let na primerjajoči slovnici slovanskih narečij. — Zapustil je 6 otrok, njegovo ženo je malo pred njim grob zaperl.

* V Moskvi je umerl 23. junija ruski izvrstni pisatelj Nikolajevič Zagoskin v 62. letu svoje starosti.

* Z črnogorskim knezom Dan. Petrovićem se je podal slavni pisatelj Vuk Štefanovič na Černogorsko.

* Te dni se bo podal dr. Miklošič v Pariz in potem v London, da bo pregledal slovanske rokopise ondašnjih knjižnic.

Novičar iz slovanskih krajev.

Xp. Iz Ormoža na Štajarskem. Dragi čitatelji „Novic“, kterih serca je žalostni pogled na pogo-riša in po toči poškodovane zemljiša že mnogokrat milo presunil, radujte se tudi enkrat nad veselím ogledom, kterega čem danes pred vašimi očmi razprostiti, — spremíte me v ti namen na visočino, kjer cerkvica sv. device Marie v Jeruzalemu stoji, od kodar se nam razgled odpre krog in krog po prelepih vinskih goricah blagodarjene Štajarske zemlje! Božji blagoslov vidite tu razlit po krasni deželi in napajalo se bo serce vaše radosti nad tolikšnim bogastvom, s kterim je blagodaril dobrotljivi Stvarnik tu zemljo slovensko.

Lutomerske gorice so konec sosednih Koroških gorá tam, kjer se Mura in Drava ločite blizo meje treh kronovin; polagama se gorice v ravnino poravnajo. Znamenitiši višine so z žlahno terto — moslavcam — ovenčane, le stermine in doline so z lesom obrašene in so deloma pašniki, deloma polje.

Preden pa začnemo od tod ogledovati krasne gorice, ki pred nami kot morje razprostirane leže, moram povedati, kaj me je pripeljalo na ti rajski kraj.

V cerkvi sv. device Marie v Jeruzalemu, ki je podružnica fare Št. Miklavške, so obhajali 25. in 26. dan preteklega mesca 200letno obletnico, odkar sta to cerkvico pobožni grajšinski oskerbnik gornje Radgone Ivan Drumplić in njegova žena Maria Salome zidati dala. Praznovanje slovesnega dneva povikšat, je privrelo iz 10 bližnjih fará v slovesnih procesijah nebrojno število pobožnih Slovincov, tako da se ne lažem, če rečem, da v nedeljo jih je bilo 10 do 12.000 na tem shodu, kteremu sim se tudi jez pridružil.

Ker se jih je od mnogih krajev doljnega Štajarja starih in mladih, premožnih in bolj revnih velika množica snidila, se je vidila narodska oprava (nóša) in obnaša mnogokrajnih naših Slovincov, in tudi v tem obziru je bilo znamenito, ti dan med našim ljudstvom biti. Kar sim vidil, vam, dragi čitatelji, hočem ob kratkem popisati.

Ko so mladi, pa premožni Šavničarji, Murščanji in Lutomerčanji, visoke določne postave, s svitlimi čizmami, tanjkimi, belimi in širocimi bregušami, z enako kratko robačo, lepo pisanim perslikom, z jopo iz žlahnega suknja čez ramo, z zalimi cvetlicami okinčanim visocim klobukom gizdavo v narodski opravi stopali, se je prikazal tu in tam kak vincarski gizdelin, scer le malo razločen od ravno popisane oprave, semtertje pa kakošen tak, kteremu se je vidilo, da je na Slovence Nemeč vcepljen; — stari možje teh krajev pa so koračili v dolzih černih kožuhih. Podravci,

Haložani in Pesničarji, visoke postave in bolj suhega obraza, nosijo čez bele in daljši breguše tudi bolj dolge robače, včasih opasane, imajo rudeče ali modre pèrslike, in so mnogokrat tudi poleti v moder meten (Mantel) zaviti; sicer je njih oprava podobna tisti Šavničarjev; le bolj postarni izmed njih nosijo dolg bel kožuh ali moder meten, in čez-nj rudeče-premast kanjer (torbo). Bolj revni, sosebno revni vincarji so v gabanico, ženske pa v veliko belo rjuho zavite. Dekleta nosijo večidel čizme, nekatere tudi vezivne šolne, kratke pa kot sneg bele rokavce, okoli vrata in čez persi zal svilen robec, na glavi belo pečo, pisano janko (Kittel) s črnim predpertom iz tibeta; nekatere imajo poletčeno (Spenser); ktera je pa bolj živa, je pa nima, v roci imajo čeden robec z molitvinimi bukvami in pa pogačo. Nekako štimano vidiš fanta s svojo deklino k štantu iti, kjer sterdenico prodajajo; on medú kupi, ona pa pogače da; v pogači skuša eno deklè drugo prekositi. Plés v kaki gostivnici sklène večkrat praznični shod, kjer se raduje vse židane volje, in se tudi rado prepéva.

(Dalje sledí.)

Iz slovenskih Goric 7. augusta. J. Št. Pesnica je potok, kateri skoz cele slovenske gorice zlo po vanjkih teče, in če tedaj le malo dalje dežuje, prek gré, kèrmo zablati in veliko škodo dela. Že leta 1833 so se neki bolje pametni možje snidili, da bi bili ti potok zravnali, pa večina ni pripustila; leta 1838, 1840 in 1842 jih po povelji Mariborskega okrajnega poglavarstva Hrastovška gospodska poklice, da bi se zavoljo ravnanja Pesnice pogodili, ali vse besede, da bi se koristi te naredbe previzali, so bile zgubljene. Lansko leto, ker je zmirom deževalo, je Pesnica več kot petkrat prek šla in je seno in otavo zablatila; okrožno poglavarstvo je na prošnjo Hrastovškega grajšaka sopet vse, kateri pri Pesnici travnike imajo, k pogodbi zavoljo zravnjanja njenega toka povabilo, pa kakor poprejšnje leta je tudi letos vse zastonj bilo! Spet je večina nasprotovala, češ „ker Pesnica že več sto let tak teče, naj še zdaj pri starem ostane!“ Jeli ni žalostno, da ljudje svojega lastnega dobička ne spoznajo in to v enem naj bolje rodovitnih krajev štajarske zemlje, ker je ljudstvo zategavoljo tak prebrisano, da neka malo nemškutariti zna. „Nemškutariti“ pravim, ker nas vsakdanja skušnja učí, da večí del naših županijskih predstojnikov raji smešno po nemško pisari, kot da bi pisalo dobro po domače. V pričo tega vam podam spis od enega predstojnika, ki zna prav dobro slovensko, takole pa nemško pisati: „Ih „belilüge das er shon kon Heuraten, mir wisen nihts „von im, ober er Kört nit meine Gmeine k zu sondern „deine“. Sam Bog ga zastopi! Če že kdo po nemško piše, ki nemško zna, in piše takemu, ki nemško ume, naj že piše, ako mu je drago; če pa človek piše, ki jezika ne ume in njegovega pisanja tudi nihče ne razume, se mi zdi kakor da bi zajca k bobnu postavil. Naj dela vsak le kar zna, in ne bodimo mojstri skazi, kjer zamoremo biti pošteni mojstri!

Iz Nemškevasi poleg Kerškiga. Sterni se je pri nas malo našelo, to de dobro plenja, — mèrve smo veliko manj od lani dobili, otave pa še manj pričakujemo, ker nas suša stiska. — Bob je slab, fižol malo boljši, koruza lepo kaže, krompír je dozdej zdrav in že debel, jabelk bo malo, bolj obilno hrušek, breskev in sliv. Nogradi obetajo obilniga in dobriga pridelka, — Bog nas le obvari pred hudo uro! Z Bogam! J.K.

Iz Bosne se piše: Jukića so spustili, to je gotovo. Morali so ga v Rim izročiti. Zdi se, da se ima zahvaliti za svoje oprostenje prošnji mnogoupljivih mož, in turški oblastniki, ki so ga dolžili, da je v puntarskih

dogodbah zapleten, so osramoteni, ker krivemu se ne da svobode. Kako trinoštvo v Bosni vlada, naj sledeča dogodba dokaže: prvi denarstveni tajnik v Bosni se je moral odstaviti, ker je, komaj 18 mescov v službi, že 80.000 piastrov v svoj žep privabiti vedil. — Na resno pritožbo austrianskega in ruskega kabineta, da se s kristjani tako trinožno ravna, je te dni dospela nota od Sultana, v kateri obljubi, da bo skerbel, da se zanaprej kristjanom ne bode krivica godila. Da bi Bog dal, da bi res bilo!

Novičar iz mnogih krajev.

Svitli cesar, ki je v tako kratkim času celo Ogersko in Erdeljsko obhodil, je bil povsod z velikim slavljem sprejet. Hospodar Valaškiga, knez Stirbey, ga je na meji Valaškiga pozdravil v imenu turškega Sultana; v Carigradu pripravljajo za-nj drage darila. Na Dunaji, kamor se ima danes na večer vrniti, je za nar slovesniši sprejem že vse pripravljeno. Mesto bo razsvitljeno in s stoternimi transparenti okinčano. — V jeseni se imajo spet začeti voznje preskušnje na železnici čez Semering. Vlada sama je storila načert za mašine, kterih se bo čez 40 za poskušnjo pripravilo. — Oddelkni svetovavec pri ministerstvu uka, gospod dr. Kleemann, je ministru uka predložil obširin spis o stanji ogerskih gimnazij, ktere je ogledal, z nasveti, kako bi se dalo poboljšati. — V požunskim okrožji je začela spet goveja kuga razsajati, vendar le na dvéh popolnoma od drugih krajev odločenih planinah. Je tedaj upati, da se pri skerbni pazljivosti gosposke ne bo drugam zanesla. — Na Poljskem se kolera vedno bolj širi; v neki vasi na Českim je vstala med otroci nova bolezn, kise v tréh ali štirih dnéh vedno s smertjo končá. — Iz Vidma je odpotila kupčijska zbornica poslance do grofa Radeckiga v Verono, da bi se potegnil za železnico, ki bi se skoz Videm na Primorsko speljala; Radecki je poslancem mnogo upa dal. — V Bosni kristjane še vedno derejo; milovšine, ktero je naš svitli cesar pogorelim Sarajevčanam poslal, se obotavljajo med-nje razdeliti; franciškana Jukića, potem ko so ga od Poncia do Pilata, iz ječe v ječo vlačili, so spustili, ki, kakor se sliši, se misli v Rim podati. — V Carigradu in njega okolici je zadnje tri dni julija čez 1000 poslopij pogorelo; škode, se piše, je kakih 60 milionov piastrov; posebno hudo je oginj razsajal v mestu pri „zlatim rogu“, ker je več 100 magazinov in dvé kupčijski barki pokončal. — Francozi so pri volitvah za deržavni zbor sila mlačni. Ta mlačnost Napoleonu velike skerbí dela, ker si kaj taciga nikdar ni mogel misliti, posebno, ker je bil na svojim zadnjim popotovanji povsod s tolikim slavljem sprejet. — Na Sicilianskem terta grozno plesnjivca terpi, tako, da je vlada komisijo sestavila, ki ima to bolezn preiskati in ji skušnje in pomočke zoper njo naznaniti. — Med Angličani in Severo-Amerikanci je razpertija vstala v zadevah ribarenja; Angličani namreč ne dovolijo Amerikancem ribiti pri angleških posestvih, Amerikanci pa se nikakor nočejo temu odpovedati. — V poslednjih dnéh julija je bil po mnogih krajih srednje Europe in tudi v Azii potres; celò v Švajcarskih planinah so ga čutili; v Erцерumu je 800 hiš razrušil in 17 ljudi je pri tem ob življenje prišlo. — V Kalifornii so spet nove zlate žile najdli.

Milodari.

Za farmane sv. Trojice po toči poškodovane je gosp. Zlatè, učitelj v Dobu, vredništvu izročil 1 fl. 42½ kr. ktere je med svojo miloserčno šolsko mladino nabral, — neki učencem iz Ljubljane pa . . . 40 kr.